

UNECE Конвенција о заштити и коришћењу прекограницких водотока и међународних језера-Конвенција о водама

UNECE Конвенција о заштити и коришћењу прекограницких водотока и међународних језера-Конвенција о водама, потписана је 17. марта 1992. године у Хелсинкију, а ступила је на снагу у октобру 1996. године.

Конвенција је донесена са циљем јачања националних мјера за регионалну сарадњу, а у циљу заштите и еколошки прихватљивог управљања прекограницким водотоцима и подземним водама.

Конвенција обавезује земље потписнице да спречавају, сузбијају и смањују прекограницни утицај вода, да користе прекограницне воде на разуман и праведан начин и да обезбиједе одрживо управљање истим. Под прекограницних утицајем се подразумијева свака штета у животној средини унутар подручја под јурисдикцијом једне од страна чланица, који је настао усљед промјене стања прекограницких вода изазване људском дјелатношћу, чије поријекло спада у зону под јурисдикцијом неке друге стране чланице.

Обавезе које проистичу из Конвенције о водама земље потписнице начелно обавезује, а највећи дио конкретних обавеза треба да буде предметом уређења кроз посебне билатералне и мултилатералне споразуме међу заинтересованим државама, које дијеле заједничке водне ресурсе. Истовремено, стране потписнице су обавезне да обавјештавају о свакој критичној ситуацији која би могла да има прекограницни ефекат. Утврђена је и обавеза размјене информација, као и обавеза информисаности јавности о стању прекограницких вода, о предузетим мјерама, о ефикасности тих мјера, итд.

Конвенција је у почетку била договорена као регионални инструмент, али је 2003. године измијењена како би се омогућило приступање свих земаља чланица UN. Тако је 06. фебруара 2013. године амандманима Конвенција прерасла у глобални правни оквир за прекограницну сарадњу у области вода, а приступ Конвенцији и земаља изван ЕСЕ регије очекује се од 2015. године.

Босна и Херцеговина је Конвенцију ратификовала 03. септембра 2009. године, а ступила је на снагу 03. марта 2010. године („Службени гласник БиХ“ бр.8/09).

Више о Конвенцији доступно је на веб страници UNECE:

<http://www.unece.org/env/water/>

Уз Конвенцију о водама су донесена и два протокола:

- Протокол о води и здрављу, те
- Протокол о грађанској одговорности и накнади штете настале у прекограницким водама узроковане индустриским несрећама.

Протокол вода и здравље потписан је у Лондону, 1999 године, а у БиХ је ступио на снагу 11. јануара 2012. године (Одлука о ратификацији Протокола вода и здравље, „Службени гласник БиХ“, бр. 9/10).

Циљ Протокола је подстицати на свим нивоима, у националном, као и прекограничном и међународном контексту, заштиту људског здравља и добробити, како појединачне, тако и заједничке у оквиру одрживог развоја, кроз побољшавање водопривреде, што укључује водене екосистеме, те путем превенције, сузбијања и смањивања присутности болести везаних за воду.

Више о Протоколу доступно је на веб страници UNECE:

http://www.unece.org/env/water/pwh_text/text_protocol.html